

Tsigrad **juletid**

EN HÄLSNING FRÅN SVENSKA KYRKAN I KALMAR PASTORAT

Svenska kyrkan
KALMAR PASTORAT

GLÄDJEFYLLT CHRISTER SVENSSON BJUDER PÅ EN SPELLISTA MED SIN FAVORITMUSIK **22**
VID DEN TIDEN ... BARN I KALMAR ILLUSTRERAR JULEVANGELIET **6**
JESUS FÖDS BLAND OSS ANDERS GÖRANZON OM STALL OCH GROTTA OCH HÄRBÄRGE **4**

I SIGNAD JULETID

En hälsning från Kalmar pastorat

ÄR 36 SIDOR julläsning för dig som bor i Kalmar pastorat

OCH GES UT AV

de fem församlingarna i Kalmar pastorat:
Kalmar domkyrkoförsamling
Kalmar S:t Johannes församling
Heliga Korsets församling
S:ta Birgitta församling
Två Systrars församling

I KALMAR PASTORAT FINNS

också Universitetskyrkan, begravningsverksamhet med två kyrkogårdar (Södra kyrkogården och Norra kyrkogården), diakonimottagning (i samarbete med Kalmar Stadsmission), Diakonala köket (med kök i Två Systrars kapell), Sjukhuskyrkan, familjerådgivning och Kyrkan i kriminalvården. Kalmar pastorat är också huvudman för Kalmar Stadsmission.

KONTAKTUPPGIFTER

till pastoratets präster och diakoner hittar du på sidan 34–35.

GRAFISK FORM

Maria Mannberg

TRYCK

Lenanders, Kalmar

OMSLAG

Kalmar domkyrkas julkrubba
Foto: Anna Braw

I signad juletid

6 VID DEN TIDEN ...

Julevangeliet och trettondags-evangeliet i Bibel 2000:s översättning – illustrerat av barn i Kalmar!

14 DIAKONERNA HÅLLER ÖPPET

Diakonimottagningen i Bremerska gården i Kalmar öppnade förra hösten och kan inte stänga. Britt och hennes arbetskamrater har anpassat sitt arbete för att alla ska kunna känna sig trygga.

22 GLÄDJEFYLLT

Vad är den allra bästa julmusiken? Christer Svensson, tidigare organist i Kalmar slottskyrka, bjuder på en spelista med favoriter ur många genrer.

20 EN KASSE MED PYSSEL

Barnen i Kalmar S:t Johannes församling kan inte samlas i sina grupper – då får de komma och hämta varsin pysselkasse istället.

10 "JAG BLEV BORTGIFT NÄR JAG VAR 16 ÅR"

Joshna Nayak i Bhubaneswar i Indien var tonåring när hennes svärföräldrar började misshandla henne. Genom en kvinnogrupp har hon hittat trygghet och kan hjälpa andra.

20 ORGELMUSIK FÖR ADVENT OCH JUL

Två av pastoratets organister har tillsammans med flera arbetskamrater gjort en musikfilm vardera för en dag i november och tio dagar i december.

16 PRÄST OCH DIAKON PÅ STRÄNDER

Ulrika och Anders Stenbäck arbetade i södra Thailand när pandemin bröt ut. Nu är de i Fuengirola i Spanien och firar gudstjänster med svenskarna i Phuket och på Khao Lak på Zoom.

28 "JAG BLEV SÅ FASCINERAD"

Kerstin Persson var åtta år när hon önskade sig en krubba i julklapp, och hon fick den. Nu har hon över 30, och ungefär hälften visar hon i en utställning varje år.

4 JESUS FÖDS NÄRA OSS

Anders Göransson, generalsekreterare i Svenska Bibelsällskapet, berättar om stall och grotta och härbärge och om poängen med att se olika bilder.

12 TEXTEN ÄR DET CENTRALA

I år får vi lyssna på julmusiken hemma. Paul Thorstensson, tidigare domkyrkoorganist, berättar om Georg Friedrich Händels Messias.

24 "DET VAR SOM ATT ÖPPNA EN JULKLAPP"

Förra året fick Kalmar S:t Johannes församling sin nya julkrubba. Den är också Kalmarkonstnären Matz Nordells första, och när lasset med lindträ kom blev det jul för honom.

20 KANIN-MARIAS LOVSÅNG

S:ta Birgitta församling förvandlar barnboks-författaren Ulf Nilssons bok En frälsare är född till en minifilm för alla åldrar.

VÄLKOMMEN IN I 36 SIDOR LJUS OCH VÄRME FRÅN SVENSKA KYRKAN I KALMAR PASTORAT!

I våras talade vi om att allt skulle bli som vanligt till sommaren. Under sommaren hoppades vi på höstterminsstarten. Och nu planerar de flesta av oss lite trevande för en jul som kan bli en fortsättning på åttagräns och fysisk distansering eller i bästa fall en möjlighet att träffa ytterligare några. Som vanligt blir det inte. Men jul blir det.

Och här i Kalmar pastorat har vi många möjligheter att vara en del av varandras jul och hjälpa varandra att fira. Paul och Christer och andra musiker gör det genom att dela med sig av sin musik. Britt och hennes diakonkolleger gör det genom att hjälpa den som har hamnat i ekonomisk utsatthet att fylla i ansökningar om stöd. Kerstin ställer upp sin julkrubbesamling. Barn i flera församlingar visar sina gestaltningar av julevangeliet. Välkommen att vara med! Vad vill du bjuda andra på?

Jesus föds nära oss

FÖDDES JESUS I ETT STALL? Eller i en grotta? Eller föddes han kanske mitt i ett boningshus? När Bibeln ska berätta om hur det gick till när Jesus föddes är detaljerna få.

Matteusevangeliet säger endast att födelsen ägde rum. Den berättelse vi kallar jul-evangeliet – från evangelisten Lukas andra kapitel – säger inte heller så mycket.

Bilder, filmer, berättelser och julkrubbor säger desto mer, men de grundar sig faktiskt bara på en enda vers hos Lukas, där det står att Maria lindade Jesus ”och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärgen”.

Det jag nu vill skriva om är ordet ”härbärke”. Vilken typ av plats var detta?

Jag har varit med om julspel och läst berättelser där det framställs som att härbärgen var ett slags värdshus. Eftersom många var i Betlehem för att skattskiva sig fanns det helt enkelt inte plats i värdshuset. Det enda som stod till buds var ett stall.

Så brukar berättelsen återges. Och när vi tänker vidare säger vi att det var fint att Jesus föddes i utsatthet. I ett slags utanförskap. På det sättet finns Gud hos alla som är utanför.

IDAG MENAR MÅNGA bibelvetare att ”härbärke” möjligen kan avse något helt annat än ett värdshus. I ett dåtida hem i Mellanöstern var stallet och boningshuset ofta sammanbyggda. Så var det också i vårt land långt tillbaka. Djuren hjälper ju människorna att hålla värmen på vintern.

Så om vi tänker oss ett hus med flera delar fanns där en del där familjen själva bodde (något upphöjd, för att hålla undan smuts), en del där djuren bodde, och sedan ytterligare en del, som var tänkt för gäster (härbärgen). Vi skulle säga ”gästrummet”.

Några direkta väggar mellan de tre delarna existerade inte. Eftersom det var fullt i gästdelen och i boningsdelen fick Jesus föräldrar plats bland djuren. I brist på säng lades Jesus i djurens mat-ho, som kanske var placerad i skärningspunkten

mellan boningsdelen och djurens del. Jesus föddes i så fall inte ”utanför” utan ”mitt i”.

En viktig förutsättning är att Josef och Maria hade släkt i Betlehem. Det hade varit mycket märkligt om ingen enda av deras släktingar hade öppnat sitt hem för denna unga, höggravida kvinna och hennes man. Därför är det inte osannolikt att de fick plats i ett hem. I centrum. Mitt bland människor och djur.

Fortfarande är det svårt att säga något med säkerhet. Men bilden av att Jesus föds mitt i ett hem blir ett viktigt komplement till den traditionella bilden att Jesus föddes i ett stall, en bit bort från staden.

MEN NU ÄR DET ÅR 2020, och den viktiga frågan blir: Var föds Jesus i dag? På vilken plats blir Gud människa för oss, i vår tid?

Som jag ser det är flera olika bilder en rikedom. Det handlar inte om antingen-eller utan om både-och. När vi själva befinner oss i utsatthet kan tanken att Jesus inte fick plats bland människorna utan föddes i utanförskap vara ett stärkande budskap. När vi upplever att våra liv fungerar och vardagen

lunkar på möts vi av bilden att Jesus föds mitt i våra hem. Vill vi ta djurens perspektiv blir det tydligt att Gud blir människa i djurens absoluta närhet.

Oavsett vilka vi är och oavsett hur våra liv ser ut vill Gud komma till oss. I vår adventstid och i vårt julfirande. Men också andra dagar.

Vid första anblicken kan det kännas som att beskrivningarna motsäger varandra. Men vid närmare eftertanke uppfattar jag dem som komplement till varandra. Bilden blir rikare, mer fullödig. Gud möter oss, var och en, där vi är.

Det är också så evangelisten Matteus beskriver innebörden i vem Jesus är, när han berättar om hur Josef får möta en ängel i en dröm. Ängeln uppmuntrar honom att stå vid Marias sida.

I det sammanhanget får Jesus ytterligare ett namn: Immanuel. Och det betyder: Gud med oss!

När vi mediterar över julens budskap, och inte minst över platsen där Jesus föddes, där Gud blev människa, får vi tänka: det sker här hos oss. Jesus föds nära oss. ■

ANDERS GÖRANZON Präst, generalsekreterare för Svenska Bibelsällskapet

Vid den tiden ...

Här är berättelsen om när Jesus föddes – julevangeliet och trettondagsevangeliet i Bibel 2000-översättningen, illustrerade av några barn här i Kalmar pastorat. Leta gärna upp berättelsen i en barnbibel också!

VID DEN TIDEN utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivras.

Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien. Alla gick då för att skattskrivra sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskrivra sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärgen.

I samma trakt låg några herdor ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran.

Men ängeln sade till dem:

»Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Her-

ren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba.«

Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud:

»Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt.«

När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen sade herdarna till varandra: »Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta.«

De skyndade i väg och fann Maria och Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban.

När de hade sett det berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn.

Alla som hörde det häpnade över vad herdarna sade.

Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det.

Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem.

ur Lukasevangeliets andra kapitel i Bibel 2000

NÄR JESUS HADE FÖTTS i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid kom några österländska stjärntydare till Jerusalem och frågade:

”Var finns judarnas nyfödde kung? Vi har sett hans stjärna gå upp och kommer för att hylla honom.”

När kung Herodes hörde detta blev han oroad, och hela Jerusalem med honom.

Han samlade alla folkets överstepräster och skriftlärdar och frågade dem var Messias skulle födas.

De svarade:

”I Betlehem i Judeen, ty det står skrivet hos profeten: Du Betlehem i Juda land är ingalunda ringast bland hövdingar i Juda, ty från dig skall det komma en hövding, en herde för mitt folk Israel.”

Då kallade Herodes i hemlighet till sig stjärntydarna och förhörde sig noga om hur länge stjärnan hade varit synlig. Sedan skickade han dem till Betlehem.

”Bege er dit och ta noga reda på allt om barnet”, sade han, ”och underrätta mig när ni har hittat honom, så att också jag kan komma dit och hylla honom.”

Efter att ha lyssnat till kungen gav de sig i väg, och stjärnan som de hade sett gå upp gick före dem, tills den slutligen stannade över den plats där barnet var.

När de såg stjärnan fylldes de av stor glädje. De gick in i huset, och där fann de barnet och Maria, hans mor, och föll ner och hyllade honom. De öppnade sina kistor och räckte fram gåvor: guld och rökelse och myrra.

I en dröm blev de sedan tillsagda att inte återvända till Herodes, och de tog en annan väg hem till sitt land. ■

ur Matteusevangeliets andra kapitel i Bibel 2000

"Jag blev bortgift när jag var 16 år"

I år är ALLA FLICKORS RÄTT TILL ETT VÄRDIGT LIV fokus i Act Svenska kyrkans arbete. Möt Joshna Nayak i Bhubaneswar i Indien.

TEXT SANNA BÜLOW,
KOMMUNIKATÖR PÅ ACT
SVENSKA KYRKAN
BILD MAGNUS ARONSON, IKON

I PJÄSEN SOM SPELAS framför mig sitter en kvinna i rosa sari på knä. Över henne står två andra kvinnor. De skriker hårda ord till henne, knuffar henne och slår henne så fort hon försöker resa sig upp.

Pjäsen handlar om hur svärföräldrar och andra släktingar försöker tvinga gravida kvinnor att göra abort om fostret är en flicka.

Pjäsen spelas av kvinnor som alla är med i organisationen WAVAW (Women Against Violence Against Women) i delstaten Orissa i Indien. Den bildades 2009 med stöd av Act Svenska kyrkans partner LWSIT, Lutheran World Service India Trust, och består av 30 kvinnor från 30 slumområden i staden Bhubaneswar.

SAMHÄLLSFÖRÄNDRING INIFRÅN

Det finns många traditioner som skadar människor, exempelvis sedvänjorna att gifta bort unga flickor och att en svärfamilj har rätt att straffa och fostra en ingift ung kvinna. För att sådana traditioner ska kunna brytas är det viktigt att människor får ny kunskap och nya förebilder. WAVAW är ett exempel på en sådan samhällsförändring inifrån.

Joshna Nayak, skådespelerskan i den rosa sari, kommer från ett mycket fattigt område långt utanför staden. När hon gifte sig flyttade hon, som så många unga kvinnor i Indien, hem till sina svär-

föräldrar, sin man och alla hans syskon. De bor nu i ett av Bhubaneswars slumområden. I pjäsen spelar hon kvinnan som ska tvingas göra abort.

– Jag blev bortgift när jag var 16 år, berättar Joshna. Jag känner igen mig i pjäsen vi spelar. Mina svärföräldrar har misshandlat mig mycket, mest genom att vara elaka mot mig och säga fruktansvärda saker. De fick mig att tappa allt mitt självförtroende.

Joshna fick gå i skolan till årskurs sju. Sedan var det giftermål, moderskap och att stanna i hemmet som hushållerska åt sina svärföräldrar som blev hennes liv. Svärföräldrarna behandlade henne illa eftersom hennes föräldrar inte haft råd med någon hemgift. Det är en summa pengar som brudens föräldrar enligt tradition betalar till mannens familj för att de ska ta över förmyndarskapet över deras dotter.

RÄTTEN ATT INTE BLI MISSHANDLAD

– Jag gick med i en självhjälpsgrupp för kvinnor i mitt område, berättar hon. LWSIT har hjälpt oss att organisera den. Vi har fått lära oss att vi inte ska behöva bli slagna av våra män, eller av våra svärföräldrar, eller av främlingar på gatan. Vi har rättigheter, och vi kan förändra våra liv.

Nu har Joshnas grupp valt henne som representant i WAVAW. De träffas regelbundet i en mötes-

lokal som Act Svenska kyrkan finansierat. Tillsammans har de en stark röst. Nu kan de äntligen få gehör hos polis och myndigheter när kvinnor blir utsatta för övergrepp, något som var helt omöjligt för några år sedan.

– Vi är starka tillsammans och känner stolthet över det vi gör. Om vi ser att någon far illa, eller om någon kommer till oss och ber om hjälp, anmäler vi det till LWSIT och kvinnorådgivningen hos polisen. Vi går hem till paret och samtalar med mannen om det är han som slår. Vi har också rätt att utfärda böter om polisen inte agerar.

VAR MED I ACT SVENSKA KYRKANS JULINSAMLING FÖR ALLA FLICKORS RÄTT TILL ETT VÄRDIGT LIV! SWISHA DIN GÅVA TILL 900 12 23. TACK!

GODA FÖREBILDER VISAR VÄGEN FRAMÅT

När en kvinna anmäls försvunnen eller när någon anmäler att en kvinna har blivit misshandlad eller våldtagen händer det ofta att en utredning inte ens påbörjas, och om den påbörjas läggs den ofta ner.

Argumenten kan vara att det saknas bevis eller att det rör sig om privata angelägenheter mellan en man och hans fru. Polisen saknar också resurser att handlägga alla fall av våld mot kvinnor eftersom de är så många. I Indien har lagstiftningen gjort framsteg för jämställdheten, men implementeringen av lagen och människors värderingar i övriga samhället har inte hängtt med, och våldet ökar, särskilt i fattiga områden.

Därför är det arbete som WAVAW-kvinnorna gör tillsammans så viktigt. De utbildar, räddar liv och ger flickor hopp och goda förebilder som står för styrka, kunskap och frihet.

– Jag har lärt mig så mycket, säger Joshna. Mitt självförtroende har verkligen stärkts. Jag kan mina rättigheter, gruppen har bra kontakter om vi behöver hjälp, och jag får lära andra det jag själv vet. Som jag sa så misshandlade mina svärföräldrar mig mycket förut. Det gör de inte längre. ■

"Texten är det centrala"

Lyssna på stor musik hemma i jul? Paul Thorstensson skickar med oss några av sina perspektiv på Händels Messias in i upplevelsen.

– SITUATIONEN NU är förstås unik, säger Paul Thorstensson. Men det är faktiskt först sedan jag har blivit pensionär som jag har börjat kunna gå på konserter vid jul. Tidigare har jag ju alltid haft fullt upp med gudstjänster och mina körers konserter.

Paul och hans fru Kerstin kom till Kalmar när han blev domkyrkoorganist här, och efter pensioneringen har de fortsatt att vara med i domkyrkoförsamlingen, spela när det behövs och lyssna till orgelmusik och andra konserter.

– Kerstin och jag har i stort sett varje söndag under vårt äktenskap firat högmässa tillsammans, säger Paul. I våras, när vi inte kunde gå till domkyrkan, blev det viktigt för oss att det vi såg på istället för att vara där skulle bli så likt en gudstjänst som möjligt. Vi tänder ljus, ibland sätter vi fram en blomma – det är inte ett altare, men något sakralt. Vi tar fram psalmböcker och sjunger med i psalmerna, ber med i trosbekännelsen och är med i acklamationerna.

TEXT ANNA BRAW

BILD WIKIMEDIA COMMONS

(HISTORISKT MATERIAL)

OCH ANNA BRAW

BARA BIBELTEXT

Även om upplevelsen av att vara på plats i kyrkan inte är inom räckhåll finns det ett och annat man kan göra. Paul dirigerade Händels *Messias*, två av de tre delarna, i Madesjö strax före jul förra året och väljer det verket som ett exempel.

– Jag tror att vi kommer att dela upp det i de tre delarna när vi lyssnar nu i jul, kanske till och med byta rum och fika i pauserna.

Georg Friedrich Händel hade kommit till London som 27-åring 1712, och när *The Messiah* uruppfördes i Dublin hade han redan skrivit flera oratorier baserade på bibelberättelser. Men berättelsen om Messias blev något nytt: Charles Jennens valde texter från Gamla testamentets profetior om den som skulle komma och byggde ihop dem med evangelieavsnitt, och det blev oratoriets hela text.

– Texten är det centrala, så när jag lyssnar har jag med mig ett texthäfte och läser i det inför varje sats, säger Paul.

TRÖSTEN FRÅN GUD

Han berättar om hur en tenorsolist inleder *Messias* med första Jesajas ord om trösten från Gud och rösten som ropar i öknen om att bereda väg, och sedan arian om att alla dalar ska höjas och alla berg ska sänkas.

– Det har vi talat om i mina körer – att när kören börjar sjunga "And the glory of the Lord shall be revealed" (Herrens härlighet ska bli uppenbarad, red:s anm), då är det efter de orden från tenoren. Det är viktigt att kören hela tiden kan placera texterna i körsatserna i ett sammanhang, annars kan det bli en aning svårbegripligt och fragmentariskt.

De tre satserna tillsammans bygger på bara fem verser ur Jesaja, men sedan börjar Jennens och

Lyssna till Händels Messias hemma

Paul rekommenderar:

- inspelning med Sir John Eliot Gardiner på skiva, Youtube eller Spotify
- häfte med engelsk och svensk text (hämta på www.svenskakyrkan.se/kalmar om du vill)
- paus mellan de tre delarna
- tända ljus

Händel röra sig mellan bibelböcker och kapitel, och i sats 14 förflyttas vi in i Nya testamentet och Lukas berättelse om den första julen.

INGEN SLUMP ATT DET ÄR EN PAUS

– Jag mår bra av att få blunda när jag lyssnar, säger Paul. Ju mer introvert, svagt, kantabelt det är, desto mer blundar jag.

När sista satsen kommer till Amen, en fuga där alla körstämmor sjunger samma melodi men inte samtidigt, tänker Paul på Uppenbarelseboken. Orden innan dess är hämtade ur det femte kapitlet, men så blir det tyst:

– "När Lammet bröt det sjunde sigillet blev det tyst i himlen" står det i kapitel åtta – det är ingen slump att det är en paus före de sista tonerna.

Efter framförandena av *Messias* har Paul och körsångare och musiker tackat varandra.

– "Tack för att jag fick vara med", säger en del, och jag tackar också alla, men det behövs nästan inte. Det är så tydligt att vi har upplevt något stort tillsammans. ■

Diakonerna håller öppet

Diakonimottagningen kan inte stänga. Istället har den anpassats så att ALLA SOM BEHÖVER komma ska kunna känna sig trygga.

Britt Jonasson

TEXT OCH BILD ANNA BRAW

Diakoni är kyrkans omsorg om medmänniskan och skapelsen. Ibland kallas det också kyrkans sociala arbete. Genom delaktighet, med respekt och i ömsesidig solidaritet möter kyrkan människor i utsatta livssituationer. Grunden för arbetet är Guds kärlek så som den möter oss i Jesus Kristus.

(...) Det övergripande uppdraget i Svenska kyrkans diakonala verksamheter är att utifrån kristen tro vara med och skapa ett gott samhälle. Ett gott samhälle präglas av omsorg om medmänniskan och skapelsen och är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart. Kyrkans diakoni ska arbeta för rättvisa, försoning och återupprättelse. Den ska vara ett svar på Guds uppmaning om att visa varandra omsorg. Arbetet kan ske tillsammans med alla goda krafter och på flera plan: med individer, med grupper, i samhället och i församlingen. (om diakoni på www.svenskakyrkan.se)

KALMARS EGEN diakonimottagning öppnade förra hösten. Tanken var att samla diakonala resurser på ett ställe för att kunna samarbeta och göra det enklare för den som behöver hjälp att hitta fram. Att vara i Kalmar Stadsmissions lokaler i Bremer-ska gården mitt inne i Kalmar var ett naturligt val.

– Det visade sig ganska snabbt att det var en bra idé, berättar Britt Jonasson.

Hon är diakon i Heliga Korsets församling och samordningsansvarig för diakonimottagningen.

– Vi har haft öppet två timmar två dagar i veckan sedan dess, och det har fungerat bra att ha det som drop-in-mottagning. Det har kommit många, men vi har faktiskt hunnit med alla.

TANDVÅRD OCH GLASÖGON

De flesta som kommer till diakonimottagningen gör det för att de har akuta ekonomiska problem. Det kan vara så att en låg pension i kombination med en tandläkarräkning eller ett par glasögon som måste bytas ut gör situationen omöjlig, eller det kan vara en sjukskrivning och en lång väntan på besked om ersättning som gör att matpengarna har tagit slut alldeles.

– Vi går igenom privatekonomin tillsammans med var och en och ser vad som går att göra, berättar Britt. Till tandvård och glasögon finns det fonder som man kan söka bidrag från, och det kan vi hjälpa till med.

Den som behöver snabb hjälp med mat kan ibland få en ”matkasse” i form av ett presentkort i en av Kalmars matbutiker – det har visat sig vara en bättre lösning än till exempel färdigpackade kassar med fast innehåll.

SAMARBETE MED MATBUTIKER

Men här i Kalmar finns också något som heter Matsvinnskassen. Den är ett samarbete mellan matbutiker och Kalmar Stadsmission, och i den

kan det ligga allt möjligt som butikerna har sorterat ut av olika anledningar, kanske en kantstött förpackning med pasta, en låda müsli av ett märke som utgår ut sortimentet och kött som har frysts ner med ett par dagar kvar till bäst-före-datum.

– Vi diakoner kan hjälpa till med en ansökan om Matsvinnskassen, säger Britt. En del ansöker om den för de två sista veckorna varje månad, innan pension eller annan ersättning kommer.

TYDLIG ÖKNING

– Nu i höst har vi som arbetar på diakonimottagningen märkt en tydlig ökning av den ekonomiska utsattheten, säger Britt. Det kan vara timanställningar som har tagit slut på grund av pandemin, jobb som var utlovade men inte kom igång... Så det känns extra viktigt att vi fortsätter hålla öppet.

Diakonerna har sett över mottagningslokaler och bestämt sig för att bara använda ett större rum för samtal i Bremerska gården. För att kunna ha fler samtal igång samtidigt tar de med sig en del av dem som kommer, en och en, över till Kalmar domkyrkoförsamlings lokaler tvärsöver gatan, där det också finns gott om plats.

– När de nya restriktionerna kom i november skaffade vi personliga visir till alla oss som arbetade och munskydd till besökarna, berättar Britt. Vi är också nogga med att alla ska kunna hålla avstånd hela tiden. Ett tag var det så intensivt med alla förändringar att det kändes som om jag hade arbetat dubbla pass på min vanliga arbetstid...

Inför julen har diakonerna hjälpt många med ansökningar till mäklaren Pontuz Löfgrens fond för barn och unga och en fond som kyrkan har.

Dessutom fick Kalmar pastorat ett ganska stort extraanslag för arbete med stöd till socialt särskilt utsatta när Svenska kyrkan på nationell nivå avsatte medel för det på grund av pandemin.

– Det har gjort att vi har kunnat stötta många, säger Britt. ■

TEXT ANNA BRAW BILD ULRIKA STENBÄCK

Präst och diakon på stränder

Ulrika och Anders Stenbäck arbetar i Thailand
– just nu på distans från Spanien

Svenska kyrkan i utlandet har också fått försöka hitta nya vägar för sitt arbete i år. Ulrika och Anders Stenbäck har hållit kontakten med svenskar i Thailand från Sverige och Spanien.

TVÅ DAGAR FÖRE första söndagen i advent i Svenska kyrkan i Fuengirola i Spanien – det skulle ha betytt basarförberedelser vilket år som helst. Och basarförberedelser är det i år också, men både mycket mer och mycket mindre än vanligt.

– Reglerna i vår del av Spanien är just nu att man kan sitta vid bord i grupper om sex och äta, och när vi använder terrassen också kan vi ta emot 60 personer på det viset, berättar Ulrika Stenbäck. Så vi har så många biljetter, och istället för julbord kommer vi att servera hemlagad jultallrik vid borden. En del av den traditionella basarförsäljningen kommer också att ske som ett slags bordsservering, och dessutom får gästerna från ett bord i taget resa sig och gå till försäljningsborden. Där finns bland annat syföreningens hantverk, glögg och saffranslängder att köpa med hem.

”MEN GÅR DET ATT LÖSA?”

Ulrika och Anders Stenbäck kom till Fuengirola i början av november och kastade sig in i det arbete som går att göra där.

– I Svenska kyrkan i utlandet får man ständigt försöka hitta lösningar, säger Ulrika. Aha, är det så? Men går det att lösa? Man får lära sig mycket om lagar och förordningar. Jag tycker att det är en

rolig ingrediens i arbetet. Och ibland, när det fungerar, blir människor så glada – då blir belöningen total. Man blir så nöjd när man lyckas hjälpa dem att navigera i en situation som är oklar för dem.

Ett exempel på det är just adventsfirandet: en del av dem som brukar vara med i Svenska kyrkan i Fuengirola bor inte i den kommunen.

– I Sverige räknas ju en gudstjänst som en allmän sammankomst, säger Anders. Men här i Spanien ses andliga behov som viktiga, och om man har papper på att man ska till en gudstjänst får man röra sig över kommungränserna.

Det har inneburit nya arbetsuppgifter för Ulrika och Anders: de har på papper med Svenska kyrkans logotyp gjort i ordning intyg på spanska om det nya kyrkoårets första gudstjänst, skrivit deltagarnamn och personnummer och undertecknat.

– Och stämplat, säger Anders. Stämplat är viktiga här.

EN TREDJEDEL PÅ DISTANS

Egentligen är Ulrika och Anders Svenska kyrkans diakon och präst i södra Thailand. För drygt två år sedan flyttade de dit för att arbeta i Phuketområdet och på Koh Lanta, platser dit massor av svenskar kommer på semester och där det också bor en del året om.

– I början av maj blev vi ombedda att komma hem och arbeta från Sverige på grund av Covid-19-situationen, men det var först i slutet av månaden vi kom iväg, berättar Ulrika.

Svenska kyrkan i Fuengirola.

Förberedelse för bröllop.

Söndagsskola.

Religionskunskap i en av skolorna i Koh Lanta.

Svenska kyrkan i utlandet

har församlingar på ungefär 40 orter runtom i världen. Dessutom besöker svenska präster regelbundet ytterligare ett 100-tal platser.

Uppdraget för Svenska kyrkans församlingar utomlands är detsamma som för en församling i Sverige. I utlandsförsamlingarna firas det gudstjänst och förrättas dop och vigsel. Prästerna och diakonerna erbjuder samtal, och tillsammans med övriga medarbetare, både anställda och ideella, leder de verksamheter för barn och ungdomar. Många svenskar sjunger också i utlandskyrkans körer.

Församlingarnas arbete finansieras delvis med gåvor och kollekter från Sverige. En annan viktig del av ekonomin för många av dem är intäkterna från julbasarer och andra försäljningar.

– Sedan var vi hemma till slutet av oktober, och vi har arbetat digitalt hela tiden, men när vi blev erbjudna att arbeta i Fuengirola ett tag sa vi ja, säger Anders.

Han lägger ungefär en tredjedel av sin tid på arbetet i Thailand nu och resten på det som behöver göras i Spanien. Ulrika har mindre distansarbete och mer på plats.

SAKNAR SÖNDAGSSKOLAN

I våras räknade de med att komma tillbaka till allt arbete och församlingsliv i Phuket och på Koh Lanta i september.

– Vi hade startat en konfirmandgrupp och haft fyra, fem träffar, berättar Anders. När vi blev tvungna att avsluta allt sa konfirmanderna att de kunde börja om till hösten och att de hade några yngre kompisar som kunde vara med då, så att det skulle bli en större grupp. Men nu finns det inte så många svenska ungdomar där.

I stället för att börja om har Ulrika och Anders fått utforska möjligheterna att fira gudstjänst och träffa människor på distans, vid skärmar.

– Vi provade med digital gudstjänst på lite olika sätt redan innan vi åkte hem, säger Ulrika, och nu har vi dem på Zoom med inbjudan och föranmälan. Det krymper kretsen lite, men jag tycker om samtalen som blir, vi får respons, och vi fortsätter med en pratstund efter gudstjänsten.

– I morse hade jag en av samtalsgrupperna på Zoom, säger Anders. Och varje vecka har vi söndagsskola med ett par ivriga killar. Den är deras idé från början.

BRÖLLOP PÅ STRANDEN

Ett vanligt år för Svenska kyrkan i södra Thailand kan delas upp i högsäsong och lågsäsong. Under högsäsongen går det 200 barn vardera i de två svenska skolorna på Koh Lanta, och Anders och Ulrika har varit där en dag i månaden för att hjälpa till med undervisningen i religionskunskap och om svenska traditioner.

– Skolbarnen har ofta med sig uppgifter i religionskunskap från sina skolor i Sverige, och de är så intresserade och antecknar när vi har lektioner, säger Ulrika.

Hon och Anders har också öppna träffar på caféer och restauranger som de bokar, och under sin första högsäsong fick de fira 23 bröllop, de flesta på stränder.

– Vi har med oss altaret och ett kors, och bärbar högtalarutrustning, och blommor och snäckor, och Ulrika gör ett hjärta i sanden där brudparet står, säger Anders.

– Det är helt fantastiskt att få vara med om det, säger Ulrika. Anders har ju vigselrätt, men inte i Thailand, så paren måste gifta sig borgerligt. Vi genomför antingen en välsignelse över borgerligt ingånget äktenskap eller en välsignelse inför ett liv tillsammans.

FUNDERAR PÅ RELIGION

I övrigt är livet i Thailand, med Ulrikas ord, en salig blandning av arbetsuppgifter.

– Det har varit så fruktansvärt roligt, säger hon.

Eftersom Svenska kyrkan inte har några egna lokaler bjuder de in till kvällsmässa i sin tjänstebostad varannan vecka. Vid större högtider hyr de hotelllokaler att fira gudstjänst i, och när det be-

hövs lånar de andra lokaler. På Koh Lanta finns det en thailändsk kyrka där de firar mässa en gång i månaden – den byggdes med donerade pengar efter tsunamin.

– En gång var det en konfirmand som skulle vara med i ett visst antal gudstjänster för att bli konfirmerad, och familjen hade räknat med att det skulle finnas en kyrka att gå till under semestern, säger Ulrika. Då hyrde vi en svit på hotellet i en timme och firade mässa med hela den familjen. Vi var nio personer. Det blev jättefint.

Anders och Ulrika har fått arbeta mycket med vuxenundervisning:

– Många svenskar börjar fundera mycket på religion när de är i Thailand, säger Anders. Buddhistiska tempel finns överallt. I söder finns många muslimer, och när man kommer dit hör man böneotrop hela tiden från moskéerna. Religionen får en helt annan plats än hemma. Vi har satsat mycket på gudstjänster, men också på samtal om buddhismen och islam och kristendomen. En del har bilden att kristendomen bara är dogmer, att det inte finns någon andlig utveckling i den, och att buddhismen inte är en religion utan mer en filosofi. Men kyrkan är så mycket mer än vad människor oftast tror. Och det är inte bara Ulrika och jag som är kyrkan, utan kyrkan är alla vi som firar gudstjänst tillsammans. Vi är Kristi kropp.

Än vet de inte när de kan resa tillbaka.

– Egentligen skulle jag vilja vara där nu, säger Ulrika. ■

Kortkort

KANINERNA BERÄTTAR

Barnboksförfattaren Ulf Nilsson, kanske mest känd för Adjö, herr Muffin som han gjorde tillsammans med Anna-Clara Tidholm, var på besök i S:ta Birgitta kyrka för att berätta i en Himmel & jord-föreläsning häromåret. I höst, när det inte gick att samla barnfamiljer som vanligt, frågade S:ta Birgittas pedagog Agneta Adeen honom om hans bok En frälsare är född. Skulle det gå att göra församlingsfilm av den? Han sa ja, och nu i december kan alla som vill ta del av resultatet, inklusive Kanin-Marias lovsång

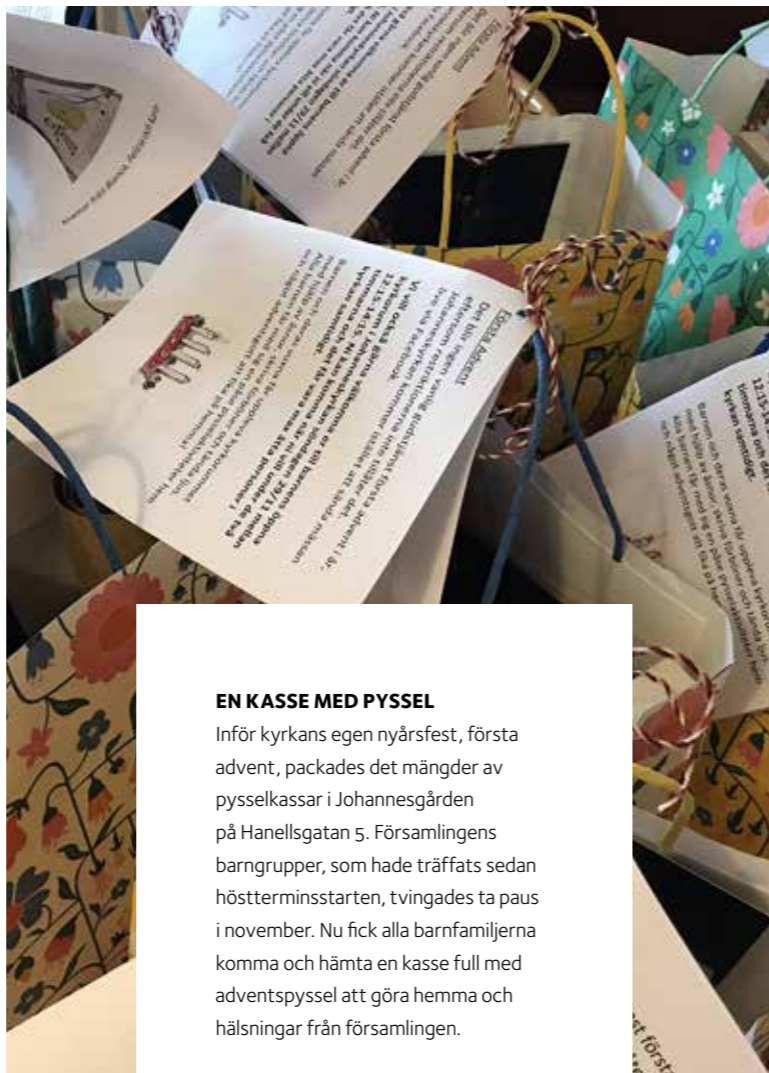
ORGELMUSIK

FÖR ADVENT OCH JUL

I höst har en och annan som har varit ute och vandrat på Kvarnholmen om natten sett att domkyrkans lampor har varit tända. Anledningen är att Jan H Börjesson, organist i Kalmar domkyrka, och Anders Pettersson, organist i Kalmar slottskyrka, har spelat in elva orgelstycken för tiden från slutet av november och fram till julhelgen. Anders har spelat in många skivor med olika organister, men den här gången har kolleger i pastoratet förvandlat ljudfilerna till filmer med bildspel. Orgelstyckena publiceras på Facebook (Kalmar domkyrkomusik) och Youtube (Svenska kyrkan i Kalmar), och man kan också hitta dem på Kalmar domkyrkoförsamlings webbplats.

MÅLA OCH LÄS

I år finns julevangeliet på ett nytt sätt i Kalmar domkyrka: i form av en målarbok med färgläggningsskildrer av Marcus Ivarsson och evangelietexten återberättad för barn. Den kan alla barnfamiljer komma och hämta! – När den är färglagd blir den en bilderbok som man kan läsa om och om igen, säger Anita Karlsson som är pedagog i Kalmar domkyrkoförsamling..

EN KASSE MED PYSEL

Inför kyrkans egen nyårsfest, första advent, packades det mängder av pysselkassar i Johannesgården på Hanellsgatan 5. Församlingens barngrupper, som hade träffats sedan höstterminsstarten, tvingades ta paus i november. Nu fick alla barnfamiljerna komma och hämta en kasse full med adventspyssel att göra hemma och hälsningar från församlingen.

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

BRYT EN TRADITION

Tillsammans kan vi stoppa tvångsäktenskap, könsstämpning och andra övergrepp.

SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223
svenskakyrkan.se/act

act Svenska kyrkan

VERNISSAGEPROMENAD

Barngrupperna i Kalmar S:t Johannes församling skapade för fullt under höstterminens första halva, och deras vernissage för föräldrar och andra var tänkt som en glad dag. Hur ordnar man det när man inte ska ses inomhus? Jo, som en promenad! Teckningar och tredimensionella projekt ställdes ut i bottenvåningens fönster och på andra ställen så att alla kunde se dem genom att gå runt S:t Johannes kyrka.

– Det kändes fint att sprida lite fin barnkonst i den här tiden, säger Felicia Peterson som är en av S:t Johannes pedagoger.

FÖRUNDERLIGT OCH MÄRKLIGT

Schola Calmariensis är kanske Kalmars nyaste kör – en kammarensemble som bildades på initiativ av några körsångare och Jan H Börjesson i våras (en enda repetition hanns med innan alla verksamheter tvingades ta paus) och som efter sommaren repeterade in musik till en evensong i Kalmar domkyrka. När Kalmar domkyrkokör på grund av strängare restriktioner inte kunde spela in sin planerade julkonsert i november kallades ungefär hälften av Schola Calmariensis-sångarna in. Programmet består av både psalmer och körsånger, och Paul Thorstensson spelar på kororgeln tillsammans med ensemblen i flera av dem. Konserten kommer att publiceras på Youtube (Svenska kyrkan i Kalmar) och Facebook (Kalmar domkyrkomusik) den 20 december – välkommen att leta upp den och lyssna då!

BILD: PETER NILSSON

TRE SÅNGARE PÅ BESÖK

Mezzosopranen Maria Forsström, sopranen Elin Skorup och tenoren Johan Christensson fick inte sjunga med Kalmar domkyrkokör i år, men de kom till Kalmar ändå och spelade in en adventskonsert och en julkonsert i domkyrkan tillsammans med Jan H Börjesson och Scenteknik Kalmar. Båda konserterna publiceras på Facebook (Kalmar domkyrkomusik) och Youtube (Svenska kyrkan i Kalmar), och i dem kan man bland annat få höra Viktor Rydbergs och Alice Tegnér's Stjärnan från Betlehem, O, helga natt och två arior ur julverk av Johann Sebastian Bach.

“Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket.”

– ÄNGELN TILL HERDARNA I LUKASEVANGELIETS ANDRA KAPITEL

Glädjefyllt

När Christer Svensson väljer julmusik får det gärna vara många genrer, men inte sentimentalt. Här är spellistan som han bjuder Kalmar på.

TEXT **ANNA BRAW**
BILDER **PRESSBILDER,**
WIKIMEDIA COMMONS
OCH **ANNA BRAW**

En spellista att bjuda alla i Kalmar pastorat på – det uppdraget tackade Christer Svensson, tidigare organist i Kalmar slottskyrka, ja till direkt. Han gör ofta spellistor på Spotify, inte minst till sina medmusiker i projekt som "De fyra B:na" och "OM hyllar Ola Magnell", konserter som har blivit fullbokade gång på gång de senaste åren.

– Hade jag satt ihop listan en annan dag så hade den haft ett annat innehåll, säger han, men det här är musik som jag tycker är kul att lyssna på. Och eftersom jag själv spelar i olika genrer blev det en blandad lista, från advent till jul.

GUNNAR IDENSTAM, BILD: ANNARET GILLBLAD

1. BEREDEN VÄG FÖR HERRAN – GÖTEBORGS GOSSKÖR, FREDRIK SIXTEN
Från en gammal Naxos-skiva. Det strålar en stjärna, som jag alltid brukar lyssna på. Det här är genuin kyrkomusik, sådan som jag är uppvuxen med, och det är kul när det låter riktigt bra. När julmusiken kommer för tidigt kan man bli trött. Det är skönt med advent också – det är något annat.

2. GLÄD DIG, DU KRISTI BRUD – GUNNAR IDENSTAM, EMMA HÄRDELIN M FL
Gunnar Idenstam är en av våra främsta organister, tycker jag. De folkliga varianterna av våra koraler är ofta snygga. Det här är tidlös, osentimental musik, en riktig adventssång.

3. VINTERLAND – LALEH
Hon är så bra! Den här sången är kanske inte hennes bästa egentligen, men jag ville ha henne med, och hon skapar en stämning, en vinterstämning.

LALEH

4. I'LL BE HOME FOR CHRISTMAS – FRANK SINATRA
Man får bortse från att han kanske hade kontakt med maffian. Han är en av mina stora idoler sångmässigt, kanske den bästa någonsin. Och så är det lite Stilla natt i kompet, amerikanskt 1940-tal.

5. ETT BARN ÄR FÖTT PÅ DENNA DAG – GÖTEBORGS GOSSKÖR, FREDRIK SIXTEN
Den här sången kan man inte höra nog av. Den är min favoritlåt!

6. DING DONG, MERRILY ON HIGH – KING'S COLLEGE CHOIR
När jag var kantor i Ålem sjöng vi den här, och det var underbart, men jag har valt en inspelning med King's College Choir, en engelsk gosskör. En av de finaste körsångerna till jul!

Den här koden leder till Christers spellista Glädjefyllt på Spotify

7. JOHANN SEBASTIAN BACHS IN DULCI JUBILO, BWV751 – MARIE-CLAIRE ALAIN
Bach skrev flera stycken som bygger på samma julpsalm, och det här är nog det enklaste. För mig är det den optimala julmusiken. Marie-Claire Alain var en världsberömd organist när jag började spela själv.

MARIE-CLAIRE ALAIN

8. WHITE CHRISTMAS – MICHAEL BOUBLÉ
Det här är en annan version än Bing Crosbys, men den är inte alls sentimental, den är så glädjefull!

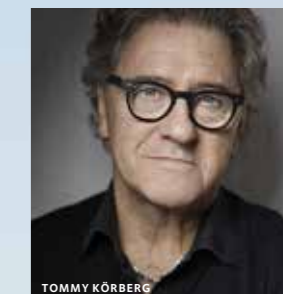

JOHN LENNON

9. HAPPY XMAS (WAR IS OVER) – JOHN LENNON
Jag lyssnar ju jämt på Beatles. Den här är från John Lennons solotid, och jag tror att Yoko Ono är med och körar. Texten innehåller så mycket!

10. NU TÄNDAS TUSEN JULELJUS – BENNY ANDERSSON OCH HELEN SJÖHOLM
Jag ville gärna ha med Benny Andersson på listan. Det här är BAO, men det är bara han som spelar och Helen Sjöholm som sjunger. Sparsmakat. Skönt med oarrat. Så naturligt.

11. JULEN ÄR HÄR – TOMMY KÖRBERG OCH SISSEL KYRKJEBØ
Det här är lite smörigt, men Tommy Körberg gör aldrig något dåligt.

TOMMY KÖRBERG

12. KAN DU FIRA JUL MED EN SÅN SOM JAG? – THORSTEN FLINCK
Och så ville jag ha något som bryter av mot resten på slutet. Det är inte alltid så lätt att fira jul. Och Thorsten Flinck har inte haft det så lätt. Jag tycker om hans röst.

”Det var som att öppna en julklapp”

– Jag blev nog lite rädd först, säger Matz Nordell och skrattar.

Nu firar Kalmar S:t Johannes församling SIN ANDRA JUL

ME D HANS KRUBBA . TEXT OCH BILD ANNA BRAW

– JAG PRATAR MYCKET med mig själv, jag arbetar ju ofta ensam, säger Matz Nordell. Så när jag fick frågan om att göra en julkrubba till S:t Johannes kyrka ... Jag blev nog lite rädd först. Och jag visste att på måndag måste jag svara. ”Matz”, sa jag, ”ta nu tillfället i akt!” Man skulle kunna ägna sig åt att göra samma tavla om och om igen, men det vill inte jag. Det här var lite som ny is.

Matz Nordell har arbetat som konstnär i Kalmar sedan slutet av 1960-talet, när han blev klar med sin utbildning på Capellagården i Vickleby, och han har arbetat med både uppdrag och helt egna idéer, men någon krubba hade han aldrig gjort tidigare.

”TRÄ ÄR SJÄLFULLT”

Kalmar S:t Johannes församling är ganska ung – kyrkan byggdes 1979–1980 – och har många barnfamiljer bland sina församlingsmedlemmar, och för ett par år sedan beslutade församlingsrådet att det var dags att beställa en egen julkrubba av en lokal konstnär.

– Jag fick träffa dem, och vi pratade om vad de önskade sig, berättar Matz Nordell. Det var ett fantastiskt möte med människor som tittade och frågade. Figurer i storlek som en nyfödd bebis, och det var underförstått att det skulle vara en krubba

i trä – men de sa inte så mycket mer om hur det skulle vara. De tog den risken när de frågade mig!

Matz Nordell har arbetat i olika material, och mycket i trä.

– Trä är själfullt, härligt, nära händerna, nära kroppen. Men träslagen har olika karaktär. Så jag funderade: vad ska jag välja?

INTE EN SPIK

Det blev lind, ett träslag som bland andra Eva Spångberg också har använt till många julkrubbor och andra skulpturer.

– Det kom hit på en lastbil, torrt och och fint och brett och tjockt, berättar Matz. Det var som att öppna en julklapp! Jag bar in det själv.

Var och en av figurerna är gjord av flera delar som Matz har fogat ihop. Inte en spik och inte en skruv kunde han tänka sig. Ungefär samtidigt som uppdraget med julkrubban kom arbetade han med en stor relief, en meter hög och tio meter bred, som skulle ha många rörliga delar, men alla krubbans figurer är stilla.

– Jag provade lite med proportionerna och gjorde en skiss, men jag ser upp med att rita för noga – gör man det så kommer man inte ur det. Om jag ritade lite mer summariskt törs jag ta ut svängarna mer.

Skisserna visade han för församlingsrådet, stora papper med en figur på varje, men färgskalan arbetade han med i ett senare skede.

Mariafiguren var en utmaning.

– Hon skulle se mild ut, det visste jag, men hon lurade mig. Två gånger fick jag byta ut träet från axlarna och upp innan det blev rätt.

Varifrån kom inspirationen till krubban? Inte så mycket från andra krubbor:

– Jag har sett en del julkrubbor, men de har varit så små, mörka, dystra. S:t Johannes är en jättevacker kyrka, och jag var där och tittade på konstverket i taket. "Hur möter man upp det?" tänkte jag.

"ATT RÖRA ÄR ETT SÄTT ATT SE"

Arbetet med krubban pågick till och från i ett par månader.

– Jag var bara pigg och glad hela tiden. Att få sådana här uppdrag, att börja och avsluta, det är bra för tanken.

I ateljén är Matz oftast ensam. När krubban invigdes i S:t Johannes kyrka den tredje söndagen i advent träffade han desto fler, bland annat ett ganska stort luciatåg med barn som gick i lågstadiet och mellanstadiet.

– Jag var med vid invigningen, och det var så fint, säger han. Barn kan röra vid figurerna – välter någon så får den väl göra det. Man måste få röra vid saker när man är liten. Det går inte alltid att se om något är varmt eller tungt. Att röra är ett sätt att se. Så det måste man få göra!

Han tycker också att delar av julkrubban kan få komma ut och resa:

– De som arbetar i kyrkan kan ju ta med sig figurer och visa dem på äldreboenden, till exempel.

VINGLIGA BEN

En av orsakerna till att han vågade tacka ja till uppdraget var, avslöjar han, att han kom på att han skulle få göra flera djur. I de flesta julkrubbor finns både herdarnas får och de vise människens kameler men också en åsna och en ox.

– Djuren – vilken glädje! säger han.

Inspirationen fanns nära till hands. Minst ett par gånger i veckan ser han får på Öland. Ja, kameler också.

– Det är fantastiska djur! säger han.

Fåren, upptäckte han snabbt, måste få varsin platta för att kunna stå stadigt.

– De har så vingliga ben, säger han. Och jag tycker mycket om afghanhundar. Några har sagt till mig att fåren i krubban liknar mina afghanhundar. Det får bli ett signum för mig i så fall. ■

"Jag blev så fascinerad"

Kerstin Persson önskade sig en JULKRUBBA i julklapp när hon var åtta. Nu har hon 30 i sin samling.

Julkrubbetraditionen

Italien är julkubbans hemland. Många har återgett berättelsen om hur den helige Franciskus i början av 1200-talet byggde den första. En julkrubba består alltid av Maria, Josef och Jesusbarnet och ofta också av en ängel (eller flera), herdar med får och tre vise män med kameler. I de flesta julkrubbor befinner sig den heliga familjen i ett mycket enkelt hus med tre väggar, ungefär som på en scen. Ordet "stall" finns inte med i Bibeln men har funnits med länge i den kristna traditionen. Det kan också finnas en stjärna som monteras ovanför stallet. I äldre europeiska krubbor kan hela stadsmiljöer byggas upp, ibland i medeltidsstil och inte sällan präglade av krubbans ursprungsland. Äldre krubbor kan också ha figurer med rörliga delar, till exempel armar som sågar trä eller drar upp vatten ur en brunn. En tidig julkrubbetradition i Sverige är den på Ersta i Stockholm, där en krubba har byggts varje år sedan 1906.

TEXT OCH BILD ANNA BRAW

I TJUGO ÅR, KANSKE MER, har Kerstin Persson varje år ställt upp julkrubbor i Två Systrars kapell i Norrliden. Inte bara en, utan många.

– Jag hade dem hemma först, men det är ju roligare om fler får glädje av dem! säger hon.

Blir det någon krubbutställning i år också?

– Jag tror att alla tar det för givet. Man får gärna komma in och titta på dem när kyrkan är öppen!

Kerstin är diakon och kom till Norrliden på 1970-talet, och Två Systrars kapell har varit hennes andra hem sedan dess.

I själva församlingen finns tre krubbor: en av trä, gjord av Kerstin och hennes medhjälpare på 1970-talet när Svenska kyrkans församlingssekreterarutbildning i Sigtuna sålde materialsatser, en med knubbiga figurer som en textilkonstnär i Nässjö har gjort, och en nyare med träfigurer från Bayern.

– Min favoritfigur är en i den nyaste krubban, en herde som spelar flöjt, säger Kerstin. Jag upptäckte honom faktiskt när jag såg en bild av honom. Man får gå riktigt nära för att se hur fin han är.

JULKLAPP TILL ÅTTAÅRING

Ungefär trettio krubbor har Kerstin i sin egen samling, och hälften av dem brukar fylla glasskåpen i en korridor utanför kapellet. Åtta år var hon när hon fick sin första.

– Jag kommer från ett litet samhälle i Skåne, och vår församling hade inte någon julkrubba förrän jag var tonåring, berättar hon, men i skolan fanns det en. Till jul när jag gick i andra klass hade jag önskat mig en egen, och min moster och gudmor gav mig en. Jag tror att jag ställde upp den i min systems och mitt rum.

Den andra kom på 1970-talet, när Kerstin var på resa i Israel och kom till en verkstad där ungdomar tillverkade krubbor av olivträ.

– Den ställer jag upp i fönstret hemma varje år, säger hon.

Sedan kom samlandet igång tack vare en tidningsartikel:

– Jag läste om en som samlade på krubbor från olika länder, och jag blev så fascinerad.

EN AV OSS

Assisi är en speciell plats för julkrubban. Det sägs nämligen att den helige Franciskus, som levde runt år 1200, var den förste som kom på att berätta jul-evangeliet genom att bygga upp scenen för Jesu födelse med krubba, djur och människor, allt i naturligt storlek.

– När vi var i Assisi med ungdomarna i vår församling köpte jag en krubba från Brasilien – den är gjord av bananblad, berättar Kerstin. Och så köpte jag ytterligare en i Rom. Och sedan började mina vänner köpa krubbor åt mig när de var ute och reste.

Det ligger nära till hands att tro att Kerstin har hittat en krubba med typiskt svenska drag också, vad nu de skulle vara, men det har hon inte. Den traditionen verkar inte riktigt finnas här.

– En gång såg jag en tv-gudstjänst från en kyrka där de hade en krubba gjord i samisk tradition, säger hon. Jesusbarnet låg i en vagga som hängde från taket. Den var så fin. Men när jag hörde att konstnären hade arbetat med den i två, tre år förstod jag att jag inte skulle kunna köpa någon sådan ...

Man kan titta på julkrubbor för att de är vackra – men vad är det som gör att Kerstin packar upp sin utställning år efter år?

– Julkrubbefigurerna från Kenya och Tanzania och Brasilien och Peru har kläder från det land där de är gjorda, säger hon. När jag ser dem blir det så tydligt när Jesus föds där jag bor. Han är en av oss. ■

Här gömmer sig en julpsalm

Vilken av alla våra älskade juldagsmorgonspsalmer är det som har gömt sig här? Alla ord i en hel vers kan du hitta. De finns vertikalt och horisontellt och diagonalt, och en del är bak-och-fram. Det finns också en del små ord som inte alls hör hemma i psalmen, så använd blyertspenna i början. Leta upp alla psalmversens ord och skriv dem i rätt ordning, se om du minns melodin och gnola en stund! Eller ring upp en vän och sjung tillsammans!

J	U	L	Ä	R	I	N	G	R	K	U	N	G
N	E	D	R	O	V	D	A	G	Ä	S	T	V
Å	R	E	T	S	M	L	B	A	R	N	E	T
D	Z	E	T	T	I	G	L	A	N	S	E	N
E	N	R	A	V	I	N	C	D	U	N	S	F
N	Ä	R	R	I	N	G	H	E	T	E	P	A
D	U	R	F	G	N	U	J	T	I	J	G	T
K	N	Ä	R	E	G	Q	S	I	N	B	U	T
N	Ö	H	Ä	L	U	E	N	B	G	A	D	I
E	T	G	V	M	D	E	N	N	Ä	R	S	G
M	O	T	A	D	S	V	S	A	N	N	E	D
M	V	I	Ö	H	E	T	Å	P	O	R	E	O
O	V	F	V	F	E	M	T	R	E	T	A	M
K	R	A	E	N	C	B	Ä	D	D	T	R	E
L	O	G	R	V	O	W	L	I	K	E	Ö	N
Ä	D	D	Ä	L	K	S	K	Ä	R	A	A	S
V	I	H	E	R	R	E	D	R	V	A	R	A

Kortkort

BILD: SCENTEKNIK KALMAR

BEREDEN VÄG

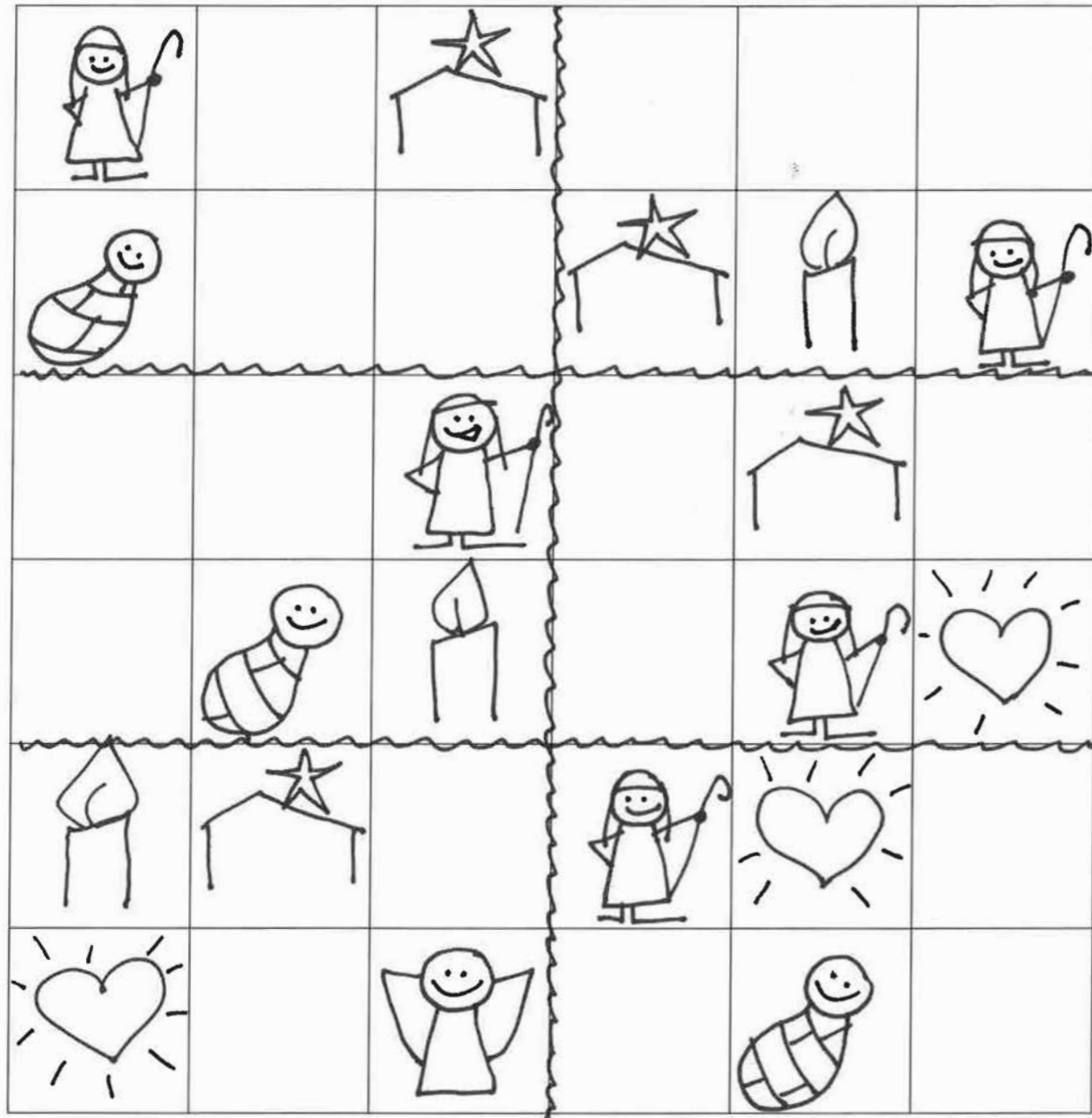
Kalmar domkyrkokör blev, som så många andra, tvungen att sluta ses strax före påsk. Under hösten har domkyrkan fått tjänstgöra som repetitionslokal, och bara halva kören i taget har samlats. I slutet av oktober tog alla plats i bänkarna (för att kunna stå glest), Jan H Börjesson ställde sig på ett podium mitt i kyrkan, och tillsammans med Paul Thorstensson och Scenteknik Kalmar spelade de in en adventskonsert. Flera av de mest kända adventspsalmerna är med i programmet, liksom Paul Nilssons och Otto Olssons Advent och en Nils Bolander-text som Jan H Börjesson har tonsatt. Har du inte redan sett den, så leta upp den på Youtube (Svenska kyrkan i Kalmar) eller Facebook (Kalmar domkyrkoförsamling)!

FÖR FRED OCH VÄRME

Precis innan alla grupper blev tvungna att ta paus i november blev Händiga händer klara med ett gemensamt projekt: en vit filt. Textilmuseet i Borås och Cirkus Cirkör bjöd i början av hösten in till projektet We Knit For Peace och bad om stickade och virkade vita fredssymboler till en utställning och en föreställning nästa år. Händiga händer bestämde sig för att sticka rutor i olika vita nyanser och med olika strukturer och mönster och sätta ihop dem till en filt. Andra i församlingen började också sticka. I november komponenterade gruppen filten. – Det är en gemenskapsfilt för fred och värme, säger Annika Johansson, och vi hann posta den till Borås i tid. Men de rutor som vi har fått ihop räcker till ytterligare en filt!

Lilla julsudokut

Här är ett sudoku för dig som tycker om julen.
Fyll rutorna med tända ljus och symboler ur julevangeliet istället för med siffror! Varje symbol ska finnas en gång på varje rad, i varje rektangel och i varje stapel.

Stora julsudokut

Här är ett lite större sudoku för dig som vill ha en utmaning – det räknas som ett nybörjarsudoku, men eftersom rutorna ska fyllas med herdar, stjärnor, hjärtan och andra symboler istället för med siffror tar det ändå en stund. Varje symbol ska finnas en gång på varje rad, i varje stor kvadrat och i varje stapel.

Facit till både det stora julsudokut och det lilla hittar du på www.svenskkyrkan.se/kalmar under rubriken "1 signad juletid – pyssel"

HUR SKA VI FIRA ADVENT, JUL OCH NYÅR I KALMAR I ÅR?

Kalmar pastorats krisledningsgrupp har samlats regelbundet sedan i våras och följer tillsammans med församlingarna noggrant nyheterna om Covid-19 och Folkhälsomyndighetens, regeringens och regionens rekommendationer. Det finns många idéer om hur adventsgudstjänster och julgudstjänster ska kunna anpassas så att så många som möjligt kan vara med på ett tryggt sätt om vi kan bjuda in till kyrkorummen. Sedan i våras direktsänder vi gudstjänster, oavsett hur många som kan vara i kyrkorummet, och flera av församlingarna arbetar också med förinspelade andakter och musik. Vilka idéer som kommer till användning beror förstås på vad som händer i samhället och vilka begränsningar vi måste anpassa oss till. Håll utkik i våra predikoturer och annonser, och ring gärna din församling om du undrar över något!

Vi ber tillsammans att änglarnas glädje,
herdarnas nyfikenhet,
de vise männens uthållighet,
Josefs och Marias tillit
och Jesusbarnets frid
ska finnas i oss alla den här julen,
och att Guds välsignelse ska vara med oss
nu och för alltid.
Amen.

BILD: ANNA BRAW

Ängeln i Matz Nordells julkrubba i Kalmar S:t Johannes församling.

Här är vi

INGEN MÅSTE VARA ENSAM –

Den här rubriken har du förhoppningsvis sett vid din kyrka och i tidningar ända sedan i våras, kanske på sociala medier också, och under den står det alltid att präster och diakoner i Kalmar pastorat finns tillgängliga på telefon för dig som vill fråga om något eller prata en stund.

Vilka är det man kan ringa?

Här har du kontaktuppgifter till alla präster, diakoner och diakoniassistenter i Kalmar pastorat plus en pedagog som gärna samtalar med dig. Präster och diakoner har själavårdsutbildning och tystnadsplikt. Du som vill be om enskild kommunion eller bikt kontaktar en av prästerna. Vi har olika arbetstider, så om du ringer under kontorstid och inte får tag på en av oss, prova med en annan.

INGRID SVEDJENÄS

Diakon i Kalmar domkyrkoförsamling – bjuder in till grupp promenad från Kalmar domkyrkas port en gång i veckan och kan också gå promenader med enskilda

TEL 0480-42 14 27

MEJL ingrid.svedjenas@svenskakyrkan.se

KRISTINA STRANDKLO

Präst i Kalmar domkyrkoförsamling

TEL 0480-42 14 21

MEJL kristina.strandklo@svenskakyrkan.se

CHRISTER MUNTHER

Präst i Kalmar domkyrkoförsamling

TEL 0480-42 14 29

MEJL christer.munther@svenskakyrkan.se

NINA LUNDBORG

Präst i Kalmar S:t Johannes församling

TEL 0480-42 14 36

MEJL nina.lundborg@svenskakyrkan.se

ANNETTE ÖDERWALL

Präst i Kalmar S:t Johannes församling – leder Spring med Johannes som är en löpningsgrupp och en promenadgrupp med reflektion

TEL 0480-42 14 32

MEJL annette.oderwall@svenskakyrkan.se

ANNIKA JOHANSSON

Diakon i Kalmar S:t Johannes församling – leder Händiga händer och bokcirkel utomhus när det går

TEL 0480-42 14 33

MEJL annika.s.johansson@svenskakyrkan.se

MARIANNE SLATTEGÅRD

Pensionerad diakon, ideellt engagerad i Kalmar S:t Johannes församling – går runt i södra Kalmar med gudstjänsthäften och kan komma till din trädgård eller uteplats med ett sådant (eller med en gudstjänstskasse om du inte redan har fått en)

TEL 070-813 93 68

MEJL marianne.slattegard@hotmail.com

JOHANNA BROSELID

Präst i S:ta Birgitta församling

TEL 0480-42 14 51

MEJL johanna.broselid@svenskakyrkan.se

MARCO ALDÉN

Präst i Två Systrars församling

TEL 0480-42 14 61

MEJL marco.alden@svenskakyrkan.se

JOHAN ALBERIUS

Präst i Två Systrars församling

TEL 0480-42 14 62

MEJL johan.alberius@svenskakyrkan.se

LISBETH CARLSSON

Pedagog i Två systrars församling – tillgänglig för till exempel en pratstund på uteplatsen eller en promenad i Norrliden

TEL 0480-42 14 65

MEJL lisbeth.carlsson@svenskakyrkan.se

JULIAN RENHORN

Diakoniasistent i Två Systrars församling – tillgänglig för till exempel en pratstund på uteplatsen eller en promenad i Norrliden

TEL 0480-42 14 74

MEJL julian.renhorn@svenskakyrkan.se

SARA NYLÉN

Sjukhuspräst – tillgänglig för samtal för inläggande patienter, personal och patienters närstående, och kan ibland gå till din anhörig eller vän på Länssjukhuset Kalmar om du själv inte kan

TEL 0480-44 87 90

MEJL sara.nylen@svenskakyrkan.se

ANNA-KARIN TREML-WÅNEHAG

Sjukhusdiakon – tillgänglig för samtal för inläggande patienter, personal och patienters närstående, och kan ibland gå till din anhörig eller vän på Länssjukhuset Kalmar om du själv inte kan

TEL 0480-42 14 99

MEJL anna-karin.treml-wanehag@svenskakyrkan.se

SOFIA FOGELSTRÖM

Universitetspräst på Linnéuniversitetet – tillgänglig för samtal, är ofta ute på Kvarnholmen på fredagseftermiddagarna

TEL: 0480-42 14 18

MEJL sofia.ekelund@svenskakyrkan.se

STAFFAN HOLMQUIST

Präst i Heliga Korsets församling – tillgänglig för samtal, till exempel under en promenad på Norra kyrkogården, och visar också gärna en runda där med anknytning till Frälsarkransens pärlor så att du kan gå den ensam eller i sällskap

TEL 0480-42 14 42

MEJL staffan.holmquist@svenskakyrkan.se

BRITT JONASSON

Diakon i Heliga Korsets församling – tillgänglig för samtal, till exempel en promenad på Norra kyrkogården eller en pratstund på uteplatsen vid Korsets församlingsgård (Kungsgårdsvägen 2 B), och leder också varje termin samtalsgrupper, bland annat en särskild som man kan vara med i om man har mist en närstående

TEL 0480-42 14 43

MEJL britt.jonasson@svenskakyrkan.se

JONAS LOCKMAN

Präst i Heliga Korsets församling

TEL 0480-42 14 41

MEJL jonas.lockman@svenskakyrkan.se

PETER WÅNEHAG

Kyrkoherde i Kalmar pastorat, kontraktsprost i Kalmar Ölands kontrakt

TEL 0480-42 14 05

MEJL peter.wanehag@svenskakyrkan.se

SAMHÄLLSINFORMATION

Avsändare:
Svenska kyrkan i Kalmar
Södra Vallgatan 25
393 21 Kalmar

Vill du fira jul med oss?

**KALMAR STADSMISSION PLANERAR FÖR FULLT FÖR ÅRETS JULFIRANDE
– VI HAR GJORT ALLA ANPASSNINGAR OCH ÅTGÄRDER SOM BEHÖVS FÖR
ATT KUNNA BJUDA IN I COVID-19-TIDER.**

JULAFTON

9–12 Julfrukost i Bremerska gården, Södra Långgatan 36
17–19 Tomten kör ut julklappar och julmat till familjer (förbokade)

JULDAGEN

9–12 Julfrukost i Bremerska gården, Södra Långgatan 36

VILL DU VARA MED?

Skriv till Katarina, katarina.borgemo@kalmarstadsmission.se!

VILL DU STÖDJA OSS OCH BIDRA TILL VÅRT JULFIRANDE?

Swisha gärna en gåva till 90 11 38-8!

LINDRA | FÖRÄNDRA | PÅVERKA | ENGAGERA | UTVECKLA

PG/ swish*: 90 11 38-8 | #mänskligarekalmar

kalmarstadsmission.se | 0480-224 44 | info@kalmarstadsmission.se